

tid at træffe de bestemmelser, som maatte paakræves i anledning av utgivelsen av «Stortingsstidende», «Stortingsetterretninger», indstillinger og dokumenter.

Da ingen har uttalt sig derimot, ansees dette forslag enstemmig bifaldt.

Præsidenten skal videre meddele, at paa førstkommende sondag vil der som sedvanlig være adgang for Stortingets medlemmer til at overvære gudstjenesten i Vor Frelsers Kirke. De som ønsker at delta, anmodes om at møte i forsamlingsalen kl. 10^{1/4} for at man efter gammel skik kan gaa samlet til kirken.

Man gik derefter over til
valg paa medlemmer av valgkomiteen.

Præsidenten: En liste over valgkomiteens medlemmer i 1923 er omdelt paa repræsentanternes pladser. Optællingen av stemmesedlerne vil foregaa paa Stortingets kontor.

Tveiten: Som ein vil sjaa, er hr. Kummenje oppførd i denne lista. Men han var innkalla som varamann for fylkesmann Lund. Lund er no komen tilbake og tek plassen sin i valnemandi. Det vert daa aa strjuka nr. 17, Kummenje, og føra upp fylkesmann Lund i staden.

Præsidenten: Jeg vil faa lov til paa mit partis vegne, samtidig med dette valg, at anmode om at hr. Rømcke, som er permittert, faar en varamand, og at denne varamand blir hr. Otto Müller. Dette faar ikke sit uttrykk paa listen, men jeg gaar ut fra at Stortinget gir sit samtykke til at det sker. Jeg foreslaar alt-saa at hr. Müller vælges som hr. Rømckes varamand. Præsidenten mener at dette valg kan foregaa paa almindelig maate.

Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Præsidenten: Resultatet av valget vil bli opslaat paa tavlen.

Møtet hævet kl. 12,20.

Møte den 12te januar kl. 1.

Præsident: Lykke.

Mottat av den dertil opnævnte deputation indfandt Hans Majestæt Kongen sig kl. 1 i Stortinget, ledsaget af regeringens medlemmer og flere autoriteter.

Hans Majestæt Kongen oplæste følgende trontale:

Hr. præsident, folkets repræsentanter.

Jeg hilser folkets repræsentanter velkommen til sin ansvarsfulde gjerning. Jeg vil uttale det øhske og det haab, at det maa lykkes Stortinget til gavn for fædrelandet at løse de mange og vanskelige opgaver som melder sig.

Rikets forhold til fremmede magter er venskabelig.

Jeg har i aarets løp gjengjeldt H. M. Dronningen av Nederlands besøk i Norge i 1922 og avlagt officielt besøk hos D. D. M. M. Belgiernes Konge og Dronning.

Norge har været repræsenteret ved Folkenes Forbunds 4de forsamling i september 1923 og paa forbundets 2den almindelige konferanse for samfærdsel og transit i november—december 1923.

Forhandlingerne med Finland angaaende visse grænse- og nabospørsmål har været fortsat. De to lands delegationer er kommet til enighet om forslag til konventioner om grænsen mellem Finmark fylke og Petsamo herred og om samfærdsel paa Pasvik- og Jakobs-elv samt om konventionsforslag til ordning av fisket i nævnte elver. Disse forslag er forelagt de respektive regeringer til approbation og delegationerne vil antagelig i nær fremtid søke at tilendebringe behandlingen av de spørsmål som endnu gjenstaar.

Meddelelse er indløpet fra Spitsbergentraktatens øvrige signaturmagter om at de godkjender den norske regerings endelige utkast til bergverksordning for øgruppen. Traktaten, bilagt med dette utkast, vil i nær fremtid bli forelagt Stortinget. Forslag til de fornødne lovregler om Spitsbergen vil i forbindelse hermed bli fremlagt.

Regjeringen har erklært sig villig til at indtræde i forhandlinger med Rusland til ordning av de spørsmål som er uavgjort mellem de to land.

De forhandlinger som sidstleden høst paabegyndtes med Danmark angaaende

Grønlandsspørsmålet vil med det aller første bli fortsat i Kristiania av de to lands delegationer.

Forhandlingene med Portugal har ført til avslutelse av en handels- og sjøfartsoverenskomst med det nævnte land.

Med Spanien er forhandlingene blit indledet om indgaaelse av ny traktat til avløsning av den overenskomst som blev avsluttet i oktober måned 1922.

Norge er i arets blit diplomatisk repræsenteret også i Ungarn.

Vore næringsveier har også i det forløpne aar virket under vanskelige forhold. Jordbruksdelen har haft et daarlig aar og skogbruks avkastning har været noget under middels. Handelen har også i aaret 1923 for en stor del maattet kjæmpe med de samme vanskeligheter som i det foregaaende aar, men der kan dog spores nogen bedring i form av øket omsætning og en gjenindtræden av mere normale forhold paa enkelte områader. Industrien har likeledes arbeidet under vanskelige kaar, men saavel inden eksport- som hjemmeindustrien har der dog for flere bedrifters vedkommende været fremgang. Fiskeribedriften har arbeidet under meget vanskelige forhold og værdiutbyttet er litet tilfredsstillende set i forhold til de fremdeles meget høje driftsutgifter. Avsætningen har dog fundet villig sted under stort set faste eller stigende priser.

Før at mildne den økonomiske krisens indvirking paa vort bankvæsen er der vedtatt lovregler, siktende til at skaffe de rammede banker og banklivet i det hele en større ro.

I det hele over den økonomiske depression fremdeles sin sterke indflydelse paa vort næringsliv og derigjennem også paa statens finanser. Utgifterne til avdrag og forrentning paa statsgjelden er sterkt stigende, særlig fordi den kontraktsmæssige amortisation nu begynner for flere av de i de senere aar optagte laans vedkommende, saaledes for det i 1921 optagne kriselaan, stort kr. 200 000 000,00, der skal tilbakebetales i løpet av 8 aar. Videre har man til reduktion av den sværtide gjeld anset det uomgjengelig nødvendig at opføre paa budgettet for næste termin et betragtelig beløp til dækning av tidligere aars underskud m. v. Under disse omstændigheter har det været nødvendig

at opgjøre statsbudgettet med hårdhændt sparsomhet og man har set sig tvunget til at nedsettelle eller sløffe bidrag til en række institutioner og formaal, selv om de i og for sig maatte anses ønskelige. Man har dog saavært mulig søkt at holde arbeidsbudgetterne oppe. Budgetforslagene for hær og flåte er opgjort med den størst mulige sparsomhet for øie. De militære øvelser til lands og til sjøs er søkt mest mulig indskrænket.

Arbeidsløsheten er mindsket i arets løp, gjennemgående har den ligget ca. 45 pct. under fjoråret. Hvorvidt den vil nødvendiggjøre særlige foranstaltninger fra det offentlige, vil i tilfælde senere komme under overveielse.

Efter de erfaringer der er vundet om de uheldige virkninger av brændevinsforbudet vil der bli fremsat proposition om ophævelse af dette. De økede indtægter, som, om dette vedtages, vil indflyte i statskassen, vil bli foreslaat tat til indtægt paa budgettet for næste termin til delvis dækning af det opførte beløp vedkommende forrige termins underskud samt til avdrag paa tidligere givne bevilgninger til avhjælp av arbeidsledighed.

Der vil bli fremlagt for Stortinget forslag til lovregler, siktende til motarbeidelse av trust- og kartelmissbruk, også omfattende bestemmelser til avløsning af den nuværende midlertidige almindelige priskontrol.

I krafttrædelsen av de nye civilproseslover foreslaaes utsat til 1ste januar 1926.

Den i 1915 nedsatte kommission til revision av toldtariffen har avgitt sin indstilling. Proposition angaaende denne indstilling vil bli Stortinget forelagt.

Forsvarskommissionens arbeide ventes avsluttet i begyndelsen av 1924.

Jeg beder Gud velsigne Stortingets gjerning og erklærer herved Norges 73de ordentlige Stortings forhandlinger aapnet.

Git paa Kristiania slot den 11te januar
1924.

Haakon.

A. Berge.

N. F. Leganger,
kst.

Efterat en beretning om rikets tilstand og bestyrelse var oplæst af statsraad Webring, mottok Præsidenten paa Stortingets vegne forannævnte dokumenter og yttet:

Deres Majestæt! Årede forsamling!

Vi gaar nu ind i den sidste session i denne tingperiode. Den har staat i den økonomiske depressions tegn; mange vanskelige opgaver har været os forelagt og vi vil sikkert endnu faa mange. I det gjenreisningsarbeide, som maa til, venter vi, at det norske folk vil lægge godviljen og arbeidet til; men statsmagterne maa gaa i spidsen. Vaktsomme sine følger vor færd. Vort maal maa være at befæste tilliden indad og utad. Vi gaar til vor gjerning i fuld og sikker tro paa vort lands fremtid og hermed vil vi idag samle os i ønsket: Gud bevare Kongen og fædrelandet!

Dette ønske istemte Stortingets øvrige medlemmer. Hans Majestæt Kongen forlot derefter Stortinget, ledsaget av den deputation, som hadde fungert ved mottagelsen.

Efter forslag av præsidenten besluttedes enstemmig:

Hans Majestæt Kongens tale og beretningen om rikets tilstand utlægges for at behandles i et senere møte.

Møtet hævet kl. 1.40.

Møte den 15de januar kl. 1½.

Præsident: Lykke.

Dagsorden:

Referat.

Præsidenten: Årede repræsentanter!

Norge har mistet en av sine store sønner. Arne Garborg er død. Hvad han var som kunstner, vil andre bedre end jeg kunne gi uttryk for. Han har i rikt mon bidraget til at gjøre Norge kjendt og elsket langt utover landets grænser. Her vil vi mindes ham for det store arbeide han nedla for at vække forståelse for vor gamle gode bondekultur for at den igjen skulde komme i høisætet i Norge. Der var en tid, da der stod kamp om Arne Garborgs navn.

Enig eller uenig med ham i fremgangslinjerne, — om hans ærlighet og store fædrelandssind hersker der ingen tvil. Vi takker ham idag for de mange rike stunder han skjæknet os som digter, vi takker ham for den store indsats han har gjort i norsk kulturliv og lyser fred over hans minde.

Repræsentanterne paahørte staaende præsidentens mindetale.

Præsidenten: Præsidenten beder om Stortingets bemyndigelse til at nedlægge en krans paa Arne Garborgs baare.

Præsidenten anser denne bemyndigelse som git.

Statamister Berge: Idet jeg slutter mig helt til de varme udtalelser, som faldt fra præsidenten, vil jeg paa regjerings vegne tillate mig at foreslaa, at Arne Garborg begraves paa statens bekostning.

Præsidenten: Præsidenten takker statsministeren for forslaget og anser det enstemmig vedtaget af Stortinget.

Præsidenten: Repræsentanterne Nersten, O. C. Müller og Johs. Berg, som ikke var tilstede ved Stortingets sammenträden, har nu tat sæte i forsamlingen. Den indkaldte varamand for byerne i Buskerud fylke, overretssakfører Kr. Nauf, har tat sæte.

Som medlemmer av valgkomiteen for 1924 er valgt:

Aas, Indrehus, Jahren, Konow, Kulstad, W. Larssen, Lykke, Mellbye, O. C. Müller, Nygaardsvold, Nøkleby, Okkenhaug, N. Skaar, Skjulestad, Tveiten, Tønder, Vassbotn, Wolden, samtlige med 131 stemmer, Aarstad, Ameln, Eiesland, Foshaug, Gjøstein, Hamro, Heggenlund, Hornsrød, Krogh, Hagh, Lund, Morell, Moseid, Olsen Nauen, Sæter, Thune, med 130 stemmer, Egede-Nissen med 129 st., Høgset og Rømcke med 128 st. og Schefflo med 127 stemmer.

Dernæst hadde:

Otto Müller 3, Nalum 2, samt Bjørgum, Wrangell, Nersten, Støstad, Lundteit, Madsen, Olausson, Borch og Huus hver 1 stemme.

Statsraad Sanne overbragte 14 kgl. propositioner.

(Se nedenfor under referat).